

Fenomén - jeho dějinnost (tj. ne-přirozenost)

Soustředěnost na „fenomén“, která je bezpodmínečným předpokladem fenomenologické metody, předpokládá myšlenkovou iniciativu, jejíž nezbytnou součástí je interpretování toho, co „se jeví“ či „ukazuje“. A taková interpretace je nemožná bez postupu metodou „zkouška a omyl“ (trial and error), tj. bez hermeneutických prostředků, které na jedné straně musí být sice zakotveny v dosavadních zkušenostech, ale které na druhé straně musí být s to nějak zvládnout i to, co s dosavadními prostředky zvládnutelné není a co vyžaduje právě ono „zkoušení“, tentativní ohledávání a také nové „vynálezy“ (eventuelně pak to, co takto zvládnout nelze, prohlásit za „nicotné“). Skutečnosti se nepochybně „jeví“ (v širokém smyslu) i primitivnímu (před-archaickému) člověku, a dokonce i zvířatům, vůbec živým bytostem atd.; ale jakmile je toto „vyjevování“ v reflexi tématizováno, dostává každý fenomén historické rysy, tj. přestává být čímsi „přirozeným“, tj. přestává být pouhou součástí či složkou „přirozeného světa“ resp. „životního světa“ (Naturwelt, Lebenswelt). Patočka zavedl termín „svět našeho života“, a to zcela oprávněně, ale v tom slově „našeho“ tam volky nevolky propašoval tu dějinnost, protože „my“ už žijeme v dějinách, ať si to uvědomujeme nebo ne.

(Písek, 070311-1.)